

๗

สร้างวัดรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

พระอาจารย์สม โกนุฑโท

๗.๑ สัมผัสแรกถึงความสงบภายใน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ท่านพระอาจารย์ไพบุลย์
สมฺมจฺโล ได้มีโอกาสไปในงานศพของท่าน**พระอาจารย์
สม โกนุฑโท** สำนักสงฆ์เวียงสวรรค์ อำเภอแม่เมะ
จังหวัดลำปาง ในงานนั้นท่านได้ไปพบหลวงปู่ทอง
จนทสิริ พร้อมด้วยหลวงพ่ोजันดี เขมปญโญ วันรุ่งขึ้น
หลังจากเสร็จการประชุมเพลิงแล้ว หลวงปู่ทองก็
ถือโอกาสนิมนต์ให้มาเยี่ยมญาติโยมทางพะเยากับท่าน
แต่ตามวิสัยพระธุดงค์ก็มีมัญฐานท่านก็ได้เข้าไปใน
ตัวเมือง หากตรงไปหาสถานที่สำหรับพักวิเวกเลย
โดยต่างองค์ต่างแยกย้ายกันไปหาที่สำหรับแขวนกลด
ภาวนา หลวงพ่อไพบุลย์เลือกได้ชัยภูมิแห่งหนึ่งใต้
ต้นไม้ใหญ่ วางบาตรและกลดลง ไขกิ่งไม้แห้งปิดกวาด
ใบไม้พอให้ราบเรียบบ้าง ท่านเล่าว่า เพียงปูผ้าสีทึบ
ลงยังไม่ทันนั่งให้เรียบร้อย จิตก็รวมดิ่งลงสู่ความสงบ
บริเวณป่าที่ดูสลัวเพราะร่มเงาใบไม้อันหนาทึบ บดบัง
แสงตะวันอยู่ กลับสว่างเจิดจ้าขึ้นโดยพลัน เหมือน
มีโคมไฟสักร้อยดวงพันดวงส่องตรงเข้ามา แสงนั้น
ทั้งสว่างเจิดจ้า แต่ในขณะเดียวกันก็นิ่มนวล สบายบริสุทธิ์
ใจสงบอยู่ในตัวของมันเอง

ตกเย็น ถึงเวลาที่จะทำวัตรเย็น หลวงปู่ทอง และหลวงพ่ोजันดี ท่านก็พาญาติโยมทำวัตรกัน หลวงพ่อตั้งจิตอธิษฐานว่า ต่อไปในภายภาคหน้า หากสถานที่แห่งนี้จะเป็นไปเพื่อความเจริญรุ่งเรืองทั้งแก่ศาสนา และแก่ผู้มาเกี่ยวข้องแล้ว ขอได้มีเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งปรากฏบอก ข้าพเจ้าจะได้อยู่จำพรรษา ณ สถานที่แห่งนี้

ระหว่างการทำวัตรดำเนินไปได้เพียงครึ่งเดียว
ก็มีปรากฏการณ์เกิดขึ้น เป็นปรากฏการณ์เห็น
สมมติเทพมาปรากฏองค์เสด็จมา ณ สถานที่แห่งนั้น
เป็นภาพที่ชัดเจนงดงามมาก

พอคืนที่สอง ก็มีปรากฏการณ์เกิดขึ้นอีก คราวนี้ปรากฏเป็นองค์สมเด็จพระสมมติเทพได้เสด็จมายังสถานที่นั้นถึง ๒ พระองค์ เป็นคู่บุญบารมีซึ่งกันและกัน ท่านรู้สึกตัวขึ้นประหลาดใจและประทับใจอย่างยิ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถมั่นใจได้ว่าควรจะทำพรธชา ณ สถานที่แห่งนี้หรือไม่

พอผ่านมาถึงคืนที่สาม ก็ปรากฏเป็นเจดีย์ทอง
ลอยลงมา พร้อมทั้งทุกพระองค์ก็เสด็จมา ณ สถานที่
แห่งนี้ด้วยพระพักตร์อันแย้มสรวลทุกพระองค์ สมดัง
ที่หลวงพ่อบิษฐานไว้ว่า คืนนี้เป็นคืนสุดท้าย หาก
มีปรากฏการณ์เป็นมหามงคลเกิดขึ้นเป็นคำรบสามแล้ว
จะเป็นตายเป็นดียวอย่างไรข้าพเจ้าจะอยู่จำพรรษาที่นี่
อย่างแนบนอน ไม่ว่าการอยู่วัดนี้จะมีอันตรายเกิดขึ้น
หรือการอยู่ในระหว่างพรรษาต่อไป จะเป็นอันตราย
หรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้า
จะไม่ย่อท้อ ขอดต่อสู้กับอันตรายหรืออุปสรรคนั้น ๆ
อย่างไม่หวาดหวั่น

หลวงปู่ทอง จนฺทสิริ

หลวงพ่ोजันดี เขมปณโณ

สถานที่หลวงพ่อไพบูลย์มาปักกลดภาวนาเป็นครั้งแรก
ณ วัดรัตนวราราม

เจดีย์อนุสรณ์ถึงเจ้าหญิงรัตนสุทวาราศิริสัถตบงกช
ผู้สร้างวัดในอดีตเมื่อปี พ.ศ. ๒๐๑๔
สร้างบนซากฐานเจดีย์เก่า

๗.๒ จำพรรษาแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๒

ปรากฏการณ์อันเป็นการต่อการอธิษฐาน
ครั้งสุดท้ายของท่าน ทำให้ท่านบังเกิดความมั่นใจ
เมื่อหลวงปู่ทองและท่านอาจารย์จันทิลาญาติโยม
กลับไป ท่านก็คงอยู่จำพรรษาในปี พ.ศ. ๒๕๑๒
ณ สถานที่แห่งนั้นต่อไป

กาลผ่านไปจนเวลาเหลืออีกประมาณเดือนหนึ่ง
จะออกพรรษา ท่านก็ปรารภในใจว่าจนจะออกพรรษา
พิจารณาแล้ว เราคงจะได้ออกจากสถานที่แห่งนี้ไป
ระยะเวลา ๒ เดือนที่ได้อยู่จำพรรษานั้น การบำเพ็ญ
ประพฤติปฏิบัติเราก็พอจะได้กำลังใจอยู่ ออกพรรษา
แล้วคงจะได้อำลาจากไปหาสถานที่อันเหมาะสมแก่
การบำเพ็ญภาวนาแห่งใหม่ต่อไป

หลังจากนั้นไม่กี่วัน ก็มีปรากฏการณ์เกิดขึ้น เป็นสตรีงาม มีรูปร่างหน้าตาตางดงามมาก แต่งกายด้วย พัสตราภรณ์สีแดงจับตา ประดับด้วยเครื่องอลงกรณ์ ทำด้วยทับทิมมณีแดงครบชุด ทั้งแหวน ทั้งสร้อยแขน ทั้งรัดกร ทั้งสร้อยสังวาลย์ ประดับด้วยทับทิมหมด นางเหาะลอยลงมาจากฟากฟ้า มีรัศมีล้อมรอบกาย เป็นประกายรุ่งเรืองมลายาสาวยงามมาก ร่างนาง ลอยเลื่อนลงมายังพื้นดิน ประทับยืนนิ่งอยู่ แต่เห็น ถนัดว่า เท้านางมิได้ติดถึงผิวดิน คงลอยระเรี่ยสูงกว่า พื้นดินเล็กน้อย นางเดินเข้ามาสักสามก้าว แล้วก็ ยอบตัวก้มลงกราบในท่าเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง แล้วก็กล่าวว่าสถานที่บริเวณป่าแห่งนี้ เป็นที่อุดม มงคลอย่างยิ่ง เคยเป็นวัดในพระบรมพุทธศาสนา ที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่เก่าก่อน แต่ด้วยกฎแห่งอนิจจัง กาลเวลาล่วงไป วัดจึงได้ชำรุดทรุดโทรมและร้างไป ในที่สุด จนกลายเป็นป่าอันรกชัฏ ดังที่ปรากฏอยู่นี้

บัดนี้เป็นโอกาสเวลาที่ความเจริญควรกลับคืนมาอีกเหมือนครั้งอดีต หากพระคุณเจ้าจะเมตตาอยู่ช่วยบูรณะให้ป่าแห่งนี้กลับคืนมาเป็นวัดได้ดังกาลก่อน ก็จะเป็นกุศลแก่บรรดาพุทธบริษัทในละแวกนี้เป็นอย่างยิ่ง

ในเบื้องต้น หลวงพ่อมิได้ยอมรับคำอาราธนาในเรื่องสร้างวัด แต่นางใช้กับปียโวหารหวานล่อม ป้องกันการปฏิเสธไปทุกด้าน ในที่สุดหลวงพ่อก็ต้องตอบแบ่งรับแบ่งสู้ และสอบถามชื่อเสียงเรียงนามของนาง จึงทราบว่า นางคือเจ้าหญิงรัตนสุทวาราศรีสัตตบงกช เป็นเจ้าหญิงแห่งเมืองพะเยา เป็นผู้สร้างวัดนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๐๑๔

ภายหลังออกจากพรรษาแล้ว หลวงพ่อก็ออกธุดงค์ต่อไปตามวิสัยของพระธุดงค์กัมมัฏฐานที่พอใจ จะเที่ยวเสาะแสวงหาที่บำเพ็ญความเพียรให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป การเปลี่ยนสถานที่ไม่จำเจอยู่กับที่เดิมจะช่วยให้จิตตื่นอยู่เสมอ

๗.๓ จาริกกลับมาจำพรรษาปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เริ่มสร้างศาลาหลังแรก

ท่านกลับมาที่พะเยาอีกเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ระยะนั้น คณะศรัทธาญาติโยมเริ่มรู้จักคุ้นเคยกับท่านเป็นจำนวนไม่น้อยแล้ว และแสดงความศรัทธาจะสร้างศาลาสักหลังหนึ่ง ไว้เป็นที่ฉัน ที่บำเพ็ญ ขณะนั้นหลวงพ่อรลถึงเจ้าหญิงรัตนสุทวาราศรีสัตตบงกชว่า บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่นางจะมาช่วยดลบันดาลใจของบุคคลผู้มีน้ำใจ เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้มาช่วยด้วย สำหรับตัวของท่านไม่สามารถที่จะไปหาจุดปัจจัยหรือความสำเร็จที่ไหนให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้นหากคณะศรัทธาญาติโยมเหล่านี้ หากเขาไปบอกบุญ ณ ที่ใด ก็ขอให้นางช่วยให้พวกเขาได้สำเร็จในบุญนั้นโดยเร็ววันเถิด

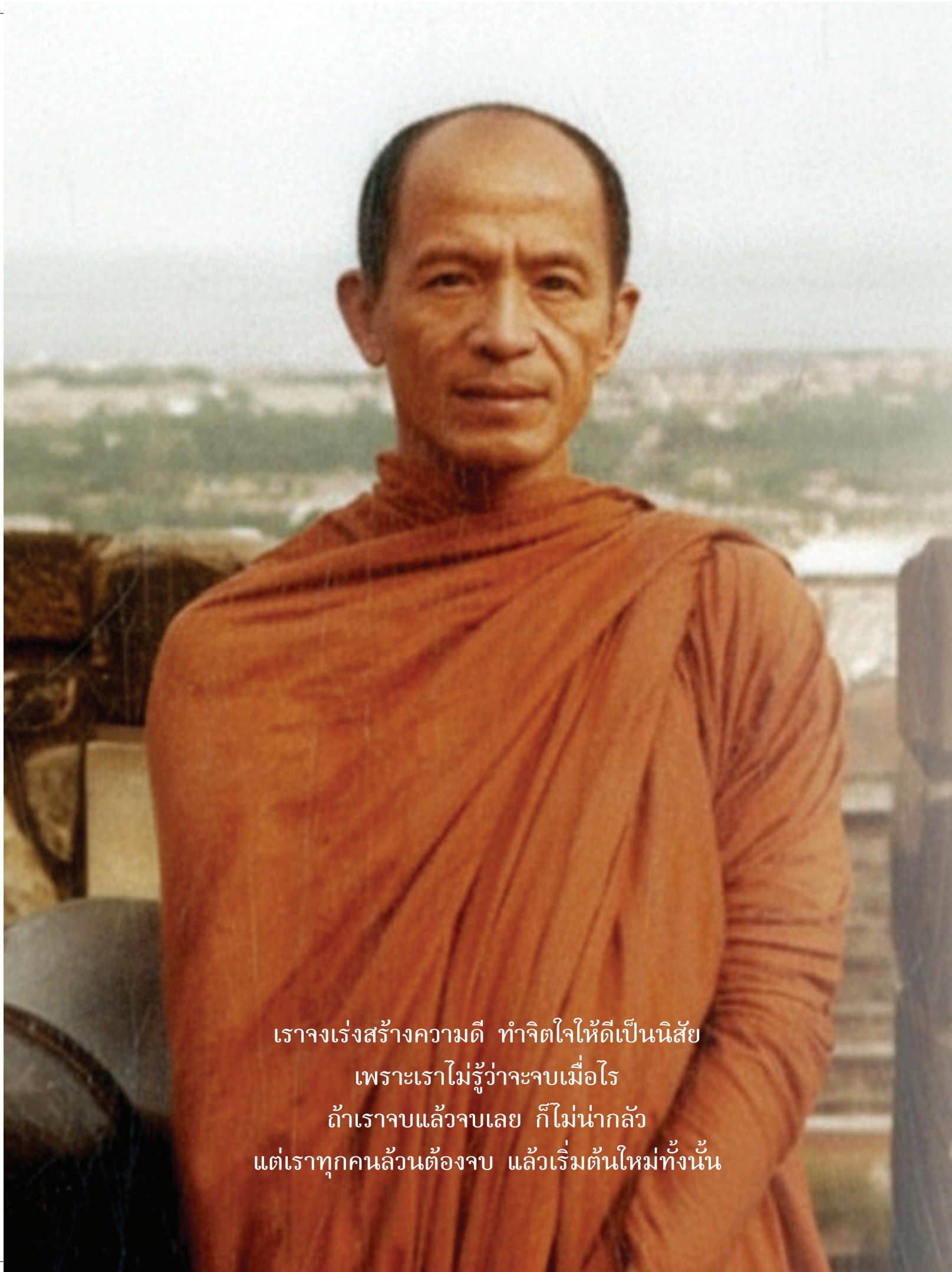
การสร้างศาลาก็เริ่มต้นขึ้น ปรากฏว่ามีผู้มาส่งเสริมสนับสนุนอย่างมากหลาย ทุกคนมาช่วยกันอย่างพร้อมเพรียง ใครทราบข่าวก็มาช่วย ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งหญิง ทั้งชาย ใครมีแรงช่วยแรง ใครมีเงินช่วยเงิน และมีมากที่ช่วยทั้งแรงทั้งเงิน ไม่ว่าชาวบ้าน ขาวบ้าน ขาวไร่ ขาวตลาด บ้างถือจอบ บ้างถือเสียม มีด พร้า ขวาน มาช่วยกัน มีความตั้งใจร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อยากจะให้ศาลาหลังนี้เสร็จโดยเร็ว

ท่านเล็งเห็นน้ำใจอันเลื่อมใสศรัทธาของเขา แม้จะมีได้มั่งมีมากล้น แต่ก็เปี่ยมล้นด้วยศรัทธา ท่านจึงช่วยแผ่เมตตาอธิษฐานให้ด้วยตลอดเวลา นั่งภาวนาเสร็จเวลาใด ซึ่งเกือบจะเป็นตลอดเวลา อิริยาบถทั้ง ๔ นั่ง นอน ยืน เดิน ยกเว้นจากเวลาที่ญาติโยมมาหา มาปรึกษา หลังการภาวนาท่านก็จะแผ่เมตตา อธิษฐานช่วยให้กระแสน้ำที่เป็นความดี กระแสน้ำที่สงบเยือกเย็น จากการบำเพ็ญทางพุทธศาสนา ก็ตั้งจิตแผ่อุทิศกุศลไปยังสรรพสัตว์โลกทั้งหลาย เพื่อดลบันดาลให้ความสำเร็จนี้ จงบังเกิดขึ้นโดยเร็ววัน

หลวงพ่อเริ่มต้นบูรณะก่อสร้างวัดรัตนวาราม

เราจงเร่งสร้างความดี ทำจิตใจให้ดีเป็นนิสัย
เพราะเราไม่รู้ว่าจะจบเมื่อไร
ถ้าเราจบแล้วจบเลย ก็ไม่น่ากลัว
แต่เราทุกคนล้วนต้องจบ แล้วเริ่มต้นใหม่ทั้งนั้น

พระพุทธรูปคู่แรกที่บูรณะ
หลวงพ่อกษม-สุข

๗.๕ บูรณะปูชนียวัตถุจนเป็นวัดมั่นคง

หลังจากนั้นไม่นาน ไม่กี่เดือน ศาลาหลังนั้นก็สร้างเสร็จเรียบร้อย มีสถานที่กว้างขวางมากกว่าเดิม ญาติโยมก็มามากขึ้น พระพุทธรูปซึ่งเดิมแตกหักจมดินถูกขุดขึ้นมาปฏิสังขรณ์เพียงองค์สององค์พอเป็นประธานในการทำวัตรสวดมนต์ ชาวบ้านก็ช่วยขุดรื้อแต่งองค์ที่เศียรหัก คอหัก แขนหัก มาต่อเติม ปฏิสังขรณ์ซ่อมแซมให้ครบองค์ ให้ชาวบ้านได้กราบไหว้ มีที่พึ่งทางจิตใจ บางคนมาอธิษฐานขอพร กลับได้บังเกิดผล ก็เล่าลือต่อ ๆ กันไป ที่ก่อเป็นองค์พระสำเร็จในระยะแรก ๆ ก็มีหลวงพ่อกษม ๒ องค์ ซึ่งชาวบ้านสักการบูชาถือเป็นพี่น้องกราบไหว้ เรียกว่า หลวงพ่อกษม และหลวงพ่อกสุข ประดิษฐานในหลังคาเดียวกัน เรียกกันเป็นชื่อแฝงว่า หลวงพ่อกษม-สุข

สร้างศาลาเสร็จท่านก็ลาญาติโยมไปอีกระยะหนึ่ง ธุดงค์ไปตามป่าเขาจังหวัดต่าง ๆ แสวงหาความเยือกเย็นทางจิตใจตามคำสอนของสมเด็จพระบรมศาสดาเอกแห่งโลก จวนเวลาเข้าพรรษาก็กลับมาพะเยาอีกเพื่อบำรุงศรัทธาและน้ำใจของบรรดาญาติโยมทั้งหลายที่มีอุปการคุณให้ข้าวให้น้ำ ยังชีวิตให้เขาเหล่านั้นเจริญก้าวหน้า ในด้านการภาวนาประพฤติปฏิบัติธรรมต่อไป

อยู่มาอีก ๒ ปี หลังจากนั้น ก็มีคณะศรัทธาญาติโยมทั้งใกล้และไกล ส่วนใหญ่จากกรุงเทพมหานคร ก็ได้มารู้จักและเกิดศรัทธาที่จะทะนุบำรุงสร้างสถานที่แห่งนี้ ให้เป็นวัดอย่างสมบูรณ์ในทางพระพุทธศาสนา จึงได้ติดต่อจัดทำไปตามระเบียบของทางราชการ ได้รับอนุญาตให้สร้างเป็นวัดในพระพุทธศาสนา มีนามว่า **รัตนวาราม**

ได้เริ่มก่อสร้างอุโบสถ ศาลาการเปรียญ ศาลาหอฉัน หอระฆัง กุฏิสงฆ์ กุฏิที่พักของอุบาสกอุบาสิกา และพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และพระอรหันตธาตุหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นพระเจดีย์สร้างจำลองแบบมาจากพระธาตุจอมกิตติ หลวงพ่อได้ถวายนามเจดีย์นี้ว่า **รัตนเจดีย์** โดยการก่อสร้างวัดแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๒๒

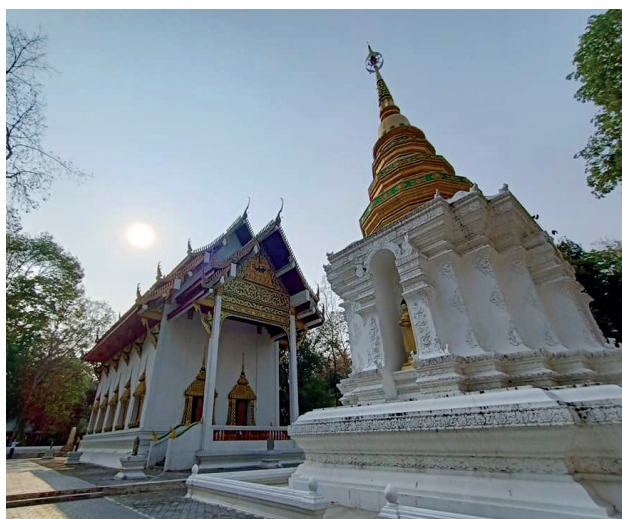

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี
ทรงประกอบพิธียกข่อฟ้า ทรงตักลูกนิมิตอุโบสถ และทรงยกฉัตรพระเจดีย์ ณ วัดรัตนวาราม วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

รัตนเจดีย์ วัดรัตนวนาราม

การบูรณะรัตนเจดีย์ วัดรัตนวนาราม

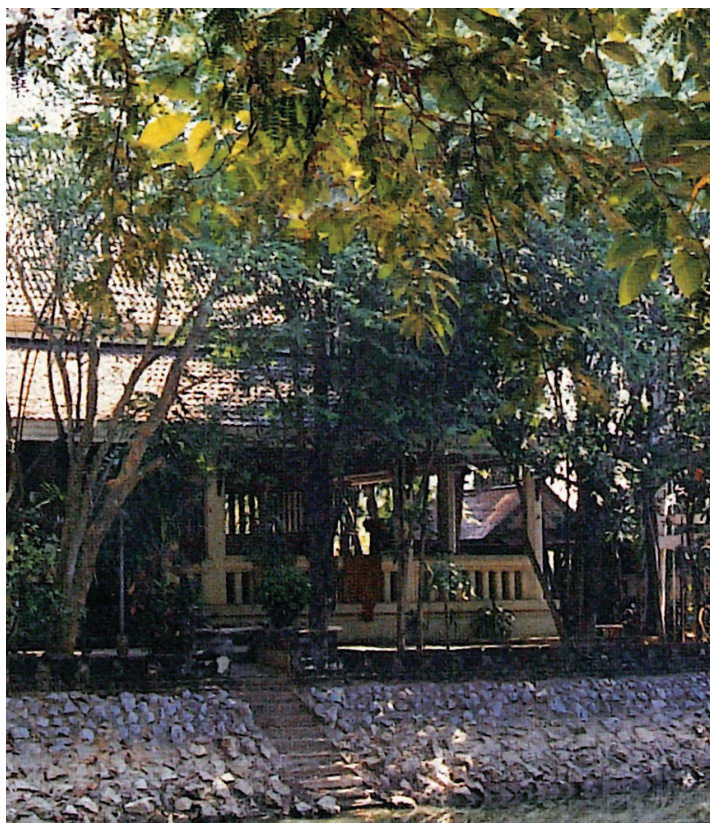

อุโบสถ วัดรัตนวนาราม

ภายในอุโบสถ วัดรัตนนาราม

หอดฉัน วัดรัตนนาราม

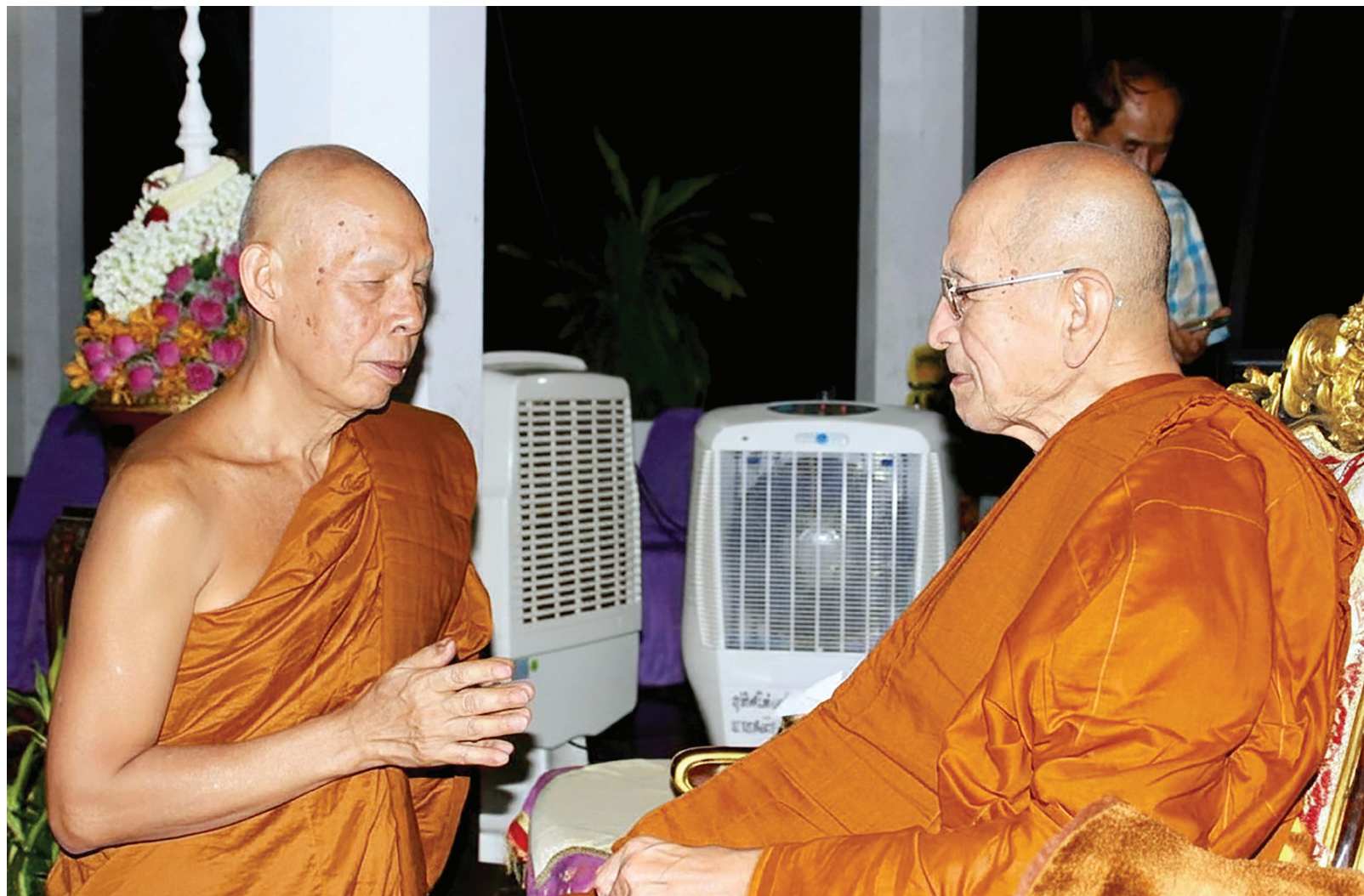
ศาลาการเปรียญ วัดรัตนนาราม

สถาบันพลังจิตตานุภาพ สาขา ๒๗ วัดรัตนวนาราม จังหวัดพะเยา

หลวงพ่อโพนบูลย์และพระปัญญาพิศาลเถร วิ. (คำมูล ชิตมาโร) ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๖-๗ (ธรรมยุต)
เจ้าอาวาสวัดรัตนวนาราม รูปปัจจุบัน

ให้รู้จักให้
ให้ในสิ่งที่ให้ได้
ให้แบบไม่เบียดเบียนตัวเอง
ให้แบบไม่เบียดเบียนผู้อื่น
การให้เป็นพื้นฐาน
ของความเมตตาอย่างหนึ่ง

